

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

A T A S K A I T A

DĖL 2001 M. FINANSINĖS ATSKAITOMYBĖS IR ASIGNAVIMŲ NAUDOJIMO PROGRAMOMS VYKDYTI TIKRINIMO REZULTATŲ

2002 m. gegužės 20 d. Nr. 180-5

Vilnius

ĮVADINĖ DALIS

Valstybės kontrolės 2002-02-27 pavedimu Nr. 180-5 Finansinio audito 6-ojo departamento vyr. kontrolierė M.Malūnavičienė ir kontrolierė D.Krištopavičienė Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijoje atliko 2001 m. finansinės atskaitomybės ir asignavimų naudojimo programoms vykdyti patikrinimą pagal Finansinio audito 6-ojo departamento direktorės A.Davidavičienės patvirtintą programą.

Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija (toliau tekste – Susisiekimo ministerija arba ministerija), Gedimino pr. 17, 2679 Vilnius. Susisiekimo ministerijos steigėjas-Lietuvos Respublikos Vyriausybė, identifikavimo kodas 8862058.

Susisiekimo ministerijos turtas išlaidų sąmatų vykdymo balanso 2001-01-01 duomenimis sudarė 12 866 700 Lt, 2002-01-01 - 1 534 757 100 Lt.

Tikrinimas atliktas žinant Susisiekimo ministrui Z.Balčyčiui, dirbančiam šiose pareigose nuo 2001-07-12 ir apskaitos ir atskaitomybės skyriaus vedėjai - vyriausiajai buhalterei G.Viduto, dirbančiai šiose pareigose nuo 1992-07-23.

Susisiekimo ministrais 2001 metais dirbo: G.Striaukas nuo 2000-10-30 iki 2001-01-24, D.Barakauskas nuo 2001-01-24 iki 2001-07-12.

Pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998-09-15 nutarimu Nr. 1117 patvirtintus Susisiekimo ministerijos nuostatus už ūkinę finansinę veiklą tikrinamuoju laikotarpiu buvo atsakingas ministerijos sekretorius Č.Norkus.

Tikrinimą atliko: vyr. kontrolierė M.Malūnavičienė nuo 2002-02-27 iki 2002-05-20, kontrolierė D.Krištopavičienė nuo 2002-02-27 iki 2002-05-20.

1. VYKDOMŲ PROGRAMŲ APŽVALGA

(atliko vyr.kontrolierė M.Malūnavičienė dokumentiniu metodu, ištisiniu būdu)

Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2001-12-22 nutarimu Nr. 1591 Susisiekimo ministerijai kaip asignavimų valdytojui iš viso skyrė 32 826 tūkst. Lt. Lėšos buvo skirtos šių programų vykdymui:

Nr. 1.1 - Nacionalinė transporto plėtra	- 147 tūkst. Lt;
Nr. 1.3 - Keleivių vežimo gerinimas	- 4 913 tūkst. Lt;
Nr. 1.6 - Geležinkelių želdinių apsauga ir priežiūra	- 2 300 tūkst. Lt;
Nr. 1.7 - Skrydžių saugos užtikrinimas, incidentų civilinėje aviacijoje tyrimas	- 60 tūkst. Lt;
Nr. 1.8 - Transporto ir ryšių institucinio valdymo tobulinimas	- 6 519 tūkst. Lt;
Nr. 1.10 -Vidaus vandens kelių priežiūra ir eksploatavimas, mechanizmų išlaikymas	- 7 620 tūkst. Lt;
Nr. 1.11 - Keleivių vežimas geležinkeliais lengvatinėmis sąlygomis	- 8 200 tūkst. Lt;
Nr.1.12 - Vilniaus aerouosto labai svarbių asmenų salės išlaikymas	- 118 tūkst. Lt;
Nr. 1.13 - Universaliųjų pašto paslaugų nuostolių dengimas	- 2 949 tūkst. Lt.

Iš paminėtų programų 2001 metais Susisiekimo ministerija vykdė šias programas: *Nr. 1.1 "Nacionalinė transporto plėtra", Nr. 1.3 - "Keleivių vežimo gerinimas", Nr. 1.7 - "Skrydžių saugos užtikrinimas, incidentų civilinėje aviacijoje tyrimas" ir Nr. 1.8 - "Transporto ir ryšių institucinio valdymo tobulinimas"*. Susisiekimo ministerijos vykdomoms programoms iš biudžeto buvo skirta 11 383,4 tūkst. Lt (1 priedas).

Sutinkamai su Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-05-14 nutarimu Nr. 543 patvirtintais Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo tvarkos 20 punkto nurodymais likusias programas vykdė Susisiekimo ministerijai pavaldžios įstaigos ir įmonės:

AB "Geležinkelio apsaugos želdiniai" - programą Nr. 1.6 " Geležinkelių želdinių apsauga ir priežiūra";

VĮ "Vidaus vandens kelių direkcija" - programą Nr. 1.10 "Vidaus vandens kelių priežiūra ir eksploatavimas, mechanizmų išlaikymas";

AB "Lietuvos geležinkeliai" - programą Nr. 1.11 "Keleivių vežimas geležinkeliais lengvatinėmis sąlygomis";

VĮ "Tarptautinis Vilniaus oro uostas" - programą Nr. 1.12 "Vilniaus aerouosto labai svarbių asmenų salės išlaikymas";

VĮ "Lietuvos paštas" - programą Nr. 1.13 "Universaliųjų pašto paslaugų nuostolių dengimas".

Minėtų programų vykdymui iš valstybės biudžeto buvo skirta 21 083 (32 466,4 - 11 383,4) tūkst. Lt (1 ir 2 priedai).

2. VIDAUS KONTROLĖS SISTEMOS IR VIDAUS AUDITO VERTINIMAS

2.1 VIDAUS KONTROLĖS SISTEMA

2.1.1 Kontrolės aplinka

(atliko vyr.kontrolierė M.Malūnavičienė dokumentiniu metodu, ištisiniu būdu)

Susisiekimo ministerija 2001 metais savo veikloje vadovavosi Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998-09-15 patvirtintais nuostatais, kuriuose apibrėžtos ministerijos vadovybės darbo organizavimo, pasiskirstymo bei atsakomybės sąvokos. Susisiekimo ministro kontrolės funkcijos nagrinėjamu laikotarpiu buvo realizuojamos įsakymais, ministerijos sekretoriaus, atsakingo už ministerijos ūkinę-finansinę veiklą, - potvarkiais.

Susisiekimo ministerijos organizacinė struktūra 2001 metais nebuvo stabili nes nagrinėjamu laikotarpiu 17 kartų buvo koreguojamas etatų sąrašas (1.6. priedas).

Ministerijos vadovybės veiksmai personalo politikos srityje taip pat nebuvo stabilūs. Nagrinėjamais metais tris kartus keitėsi susisiekimo ministrai, ko pasekoje reikalavimai darbuotojų kompetencijai, atsakomybės paskirstymui, darbo padalijimui siejosi su konkrečiais ministerijos personalo darbuotojais.

Nagrinėjamu laikotarpiu eilė ministerijos departamentų ir skyrių neturėjo vadovų arba pavaduotojų, o tai turėjo neigiamos įtakos sėkmingam ministerijos visų ūkinių operacijų ir procesų planavimui, atlikimui, apskaitai ir kontrolei.

Išvada

Susisiekimo ministerijos kontrolės aplinka 2001 metais nebuvo patikima, nes:

- *ministerijos organizacinė struktūra nebuvo stabili, nes 17 kartų buvo koreguojamas etatų sąrašas;*
- *tris kartus pasikeitė susisiekimo ministrai, ko pasekoje reikalavimai darbuotojų kompetencijai, atsakomybės paskirstymui, darbo padalijimui siejosi su konkrečiais ministerijos personalo darbuotojais;*
- *eilė ministerijos departamentų ir skyrių neturėjo vadovų arba pavaduotojų.*

2.1.2. Apskaitos sistema

(atliko vyr.kontrolierė M.Malūnavičienė dokumentiniu metodu, ištisiniu būdu)

Susisiekimo ministerijos apskaitos ir atskaitomybės skyriaus vedėja vyriausioji buhalterė G Viduto (toliau tekste - Apskaitos ir atskaitomybės skyriaus vedėja vyriausioji buhalterė arba

vyriausioji buhalterė) išlaidų sąmatų vykdymo buhalterinę apskaitą tvarkė pagal memorialinę orderinę sistemą ir tam 2001 metais naudojo 13 pagrindinių ir 4 pagalbinius memorialinius orderius.

Audito metu nustatyta, kad buhalterinė apskaita, išskyrus darbo užmokesčio apskaitą (memorialinis orderis Nr. 5), Susisiekimo ministerijoje ne kompiuterizuota, t.y. tvarkoma rankiniu būdu. Tvarkant apskaitą rankiniu būdu buhalterijos darbuotojai kiekvieną mėnesį analitinėje apskaitoje perrašinėja mėnesio pradžios sąskaitų likučius, įtraukia į apskaitą einamojo mėnesio apyvartas ir pabaigoje apskaičiuoja likučius mėnesio pabaigai. Duomenų perrašinėjimas kiekvieną mėnesį užima didžiąją apskaitos darbuotojų darbo laiko dalį, be to, vedant apskaitą rankiniu būdu, yra didelė rizika, kad ne visos ūkinės operacijos apskaitoje atvaizduojamos savalaikiai ir teisingai.

Neįvertinusi būtinumo ir svarbos kompiuterizuoti gaunamų biudžetinių asignavimų apskaitos (2001 metais gauti asignavimai sudarė 32 826 tūkst. Lt), Susisiekimo ministerija tikrinamuoju laikotarpiu kompiuterizavo dokumentų ir užduočių apskaitos sistemą. Pagal ministerijos sekretoriaus Č.Norkaus ir UAB "Sintagma sistemos" generalinio direktoriaus E.Drasučio 2001-10-31 sudarytą Sutartį Nr. UX-2001/10-SMI/53 į sistemą įjungtos 65 kompiuterinės darbo vietos. Sistemos įdiegimo sutartinė vertė 40 533 Lt, premijų pavidalu už laiku ir kokybiškai atliktą darbą ministerijos darbuotojams apmokėta 3 500 Lt ir nuo jų priskaičiuota 1 085 Lt socialinio draudimo įmokų (3 priedas).

Ši sistema naudinga efektyviam valdymo procesui pasiekti, tačiau sutinkamai su Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo Nr. I-430 5 straipsnio nurodymais, Susisiekimo ministerija kaip asignavimų valdytojas pirmiausia privalo užtikrinti teisingą biudžeto asignavimų naudojimą pagal paskirtį ir vadovaujamos institucijos bei pavaldžių įmonių ir įstaigų - programų vykdytojų finansinių ir statistinių ataskaitų teisingumą. Minėto įstatymo 7 straipsnio 3 punktą numato, kad už teisingą buhalterinę apskaitą ir finansinių bei statistinių ataskaitų teisingumą ir jų bei apskaitos duomenų atitikimą įstatymų nustatyta tvarka atsako biudžeto asignavimų valdytojai, o Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo 4 straipsnio 1 punktą nurodo, kad valstybės biudžeto asignavimų valdytojai yra valstybės institucijų ir įstaigų, nurodytų Seimo patvirtintame valstybės biudžete, vadovai.

Susisiekimo ministerijos vadovybė nepakankamai įvertino biudžeto lėšų teisingos, operatyvios ir savalaikės apskaitos būtinumą ir apskaitos kompiuterizavimas nagrinėjamu laikotarpiu vykdomas nebuvo.

Išvada

Susisiekimo ministerijoje buhalterinė apskaita, išskyrus darbo užmokesčio apskaitą (memorialinis orderis Nr. 5), ne kompiuterizuota, t.y. tvarkoma rankiniu būdu, todėl yra rizika, kad ūkinės operacijos apskaitoje atvaizduojamos savalaikiai ir teisingai.

Susisiekimo ministerijos vadovybei siūlome įvertinti biudžeto lėšų teisingos, operatyvios ir savalaikės apskaitos būtinumą ir apskaitą kompiuterizuoti.

2.1.3. Kontrolės procedūros

(atliko vyr.kontrolierė M.Malūnavičienė dokumentiniu metodu, ištisiniu būdu)

Kontrolės procedūras Susisiekimo ministerijoje reglamentuoja ministerijos darbo reglamentas, departamentų, skyrių ir pareigybių nuostatai, atskiri ministerijos vadovybės įsakymai ir potvarkiai dėl darbo pasidalijimo ir atsakomybės.

Susisiekimo ministerijos kaip asignavimų valdytojo programų vykdymo vertinimą ir kontrolę turėjo atlikti ministerijos sekretoriaus 2001-07-11 potvarkiu Nr. 61 sudaryta sekanti darbo grupė:

- A.Belik - Vidaus audito tarnybos vedėjas;
- O.Milerienė - Vidaus audito tarnybos vyriausioji specialistė;
- G.Viduto - Apskaitos ir atskaitomybės skyriaus vedėja -vyriausioji buhalterė;
- V.Narbutas - Informacijos ir viešųjų ryšių skyriaus vedėjas;
- I.Kirvelienė - Strateginio valdymo departamento finansų ir biudžeto skyriaus vyriausioji specialistė;
- A.Meškauskaitė - Transporto investicijų direkcijos valstybės investicinių programų skyriaus viršininkė.

Sudaryta darbo grupė buvo įpareigota griežtai vadovautis patvirtinta Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimų vykdytojų programų vykdymo vertinimo bei kontrolės tvarka. Šio potvarkio vykdymo kontrolė buvo pavesta Vidaus audito tarnybai.

Susisiekimo ministerijos vidaus audito tarnyba 2001-08-14 išvadoje Nr. 10-22 "Dėl Susisiekimo ministerijos 2001 metų biudžeto išlaidų sąmatos atskirų straipsnių analizės ir specialiosios atašė 2001 metų I ketvirtyje padarytų išlaidų patikrinimo" konstatavo, kad ministerijos biudžeto lėšų panaudojimo kontrolės rizika didelė, t.y. vidaus kontrolė neužtikrina Lietuvos Respublikos įstatymų, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimų, kitų teisės aktų, reglamentuojančių biudžeto lėšų panaudojimo ir ministerijos vadovybės įsakymų laikymąsi.

Nors kontrolės procedūros įvardijamos kaip vadovybės parengtos taisyklės ir normos, kurios turėtų padėti užkirsti kelią klaidoms ir apgaulėms ir sudarytų galimybę jas surasti ir ištaisyti, tačiau po šios Vidaus audito tarnybos išvados Susisiekimo ministerijos atsakingi departamentų ir skyrių darbuotojai 2001-09-19 raštu informavo Vidaus audito tarnybos vedėją A.Belik, kad *"Įstatymai ir kiti teisės aktai nustato išsamias kontrolės priemones (ir ne vien kontrolės). Be to, įstatymais yra įsteigtos atitinkamos valstybinės kontrolės institucijos (Valstybės kontrolė ir kt.), kurioms yra suteikti atitinkami įgaliojimai (teisės ir pareigos) biudžeto lėšų naudojimo srityje. Todėl galima*

teigti, kad papildomų ministerijoje tam kontrolės priemonių nustatyti netikslinga. Jeigu ministerijoje iškyla teisės realizavimo: teisės laikymosi, teisės vykdymo, teisės naudojimo, teisės taikymo problema (teisės pažeidimas), tai ją reikia nagrinėti (tirti) ir spręsti, - esant pagrindui, taikyti teisinės atsakomybės institutą, o ne nustatinėti papildomas kontrolės priemones. Beje, pagal situaciją teisės pažeidimus nustato ir atsakomybę taiko atitinkamos kontroliuojančios - inspektuojančios institucijos".

Toks vertinimas įrodo, kad Susisiekimo ministerijos vadovybės ir atsakingų darbuotojų požiūris į vidaus kontrolės procedūras yra netinkamas.

Išvada

Susisiekimo ministerijos vadovybė, atsakinga už efektyvią ir naudingą vidaus kontrolės sistemą, neįvertino Vidaus audito tarnybos įspėjimo, kad biudžeto lėšų panaudojimo ministerijoje kontrolės rizika didelė ir nesiėmė konkrečių priemonių kontrolės procedūroms ir jų tikslams užtikrinti.

2.2. VIDAUS AUDITAS

(atliko kontrolierė D.Krištopavičienė dokumentiniu metodu, ištisiniu būdu)

Ministerijoje veikusi Vidaus kontrolės tarnyba 2000-08-18 įsakymu Nr.22 buvo reorganizuota į Vidaus audito tarnybą, tačiau nuostatai buvo patvirtinti beveik po metų, t.y. 2001-06-01 Ministro įsakymu Nr.189.

Vidaus audito tarnybos nuostatai nurodo, kad tarnybai vadovauja vedėjas, kuris planuoja, organizuoja ir tobulina tarnybos darbą. Šie reikalavimai išliko ir Susisiekimo ministro Z.Balčyčio 2001-09-24 įsakymu Nr.290 patvirtintuose nuostatuose.

Audito metu nustatyta, kad nuo 2000-09-15 iki 2001-07-02 vidaus audito tarnybai nebuvo paskirtas vedėjas, tarnyboje vyko ir kitų kadru kaita. Tai įrodo, kad ministerijoje vadovybės požiūris į vidaus auditą buvo nepakankamas, kas turėjo įtakos šios tarnybos darbui.

Per 2001 metus Vidaus audito tarnyba atliko 30 patikrinimų, iš jų 15-ka skirtų vidaus audito tarnybų įsteigimo klausimams įvertinti pavaldžiose valstybės įmonėse.

Nustatyta, kad 2001 metais Susisiekimo ministerijos penkias programas vykdė VĮ "Vidaus vandens kelių direkcija", AB "Lietuvos geležinkeliai", AB "Geležinkelio apsaugos želdiniai", VĮ "Tarptautinis Vilniaus oro uostas", VĮ "Lietuvos paštas", tačiau Vidaus audito tarnyba nepatikrino, kaip šiose įmonėse panaudojami biudžeto asignavimai, kurie sudarė 21083 tūkst. Lt.

2002-02-28 Vidaus audito tarnyba paruošė Asignavimų valdytojų programų vykdymo vertinimo ataskaitą, kurioje neatliko biudžeto lėšų panaudojimo vertinimo pagal LR Vyriausybės 2001-04-05 nutarimu Nr.379 patvirtintus Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimų

valdytojų programų vykdymo vertinimo tvarkos reikalavimus, bet pateikė statistinius finansinės atskaitomybės duomenis.

Išvada

Susisiekimo ministerijoje vadovybės požiūris į vidaus auditą buvo nepakankamas, kas turėjo įtakos šios tarnybos darbui.

2002-02-28 Vidaus audito tarnybos paruošta Asignavimų valdytojų programų vykdymo vertinimo ataskaita neatitinka LR Vyriausybės 2001-04-05 nutarimu Nr.379 patvirtintų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimų valdytojų programų vykdymo vertinimo tvarkos reikalavimų, bet pateikti, kaip statistiniai finansinės atskaitomybės duomenys.

3. STRATEGINIŲ VEIKLOS PLANŲ VERTINIMAS

(atliko vyr.kontrolierė M.Malūnavičienė dokumentiniu metodu, ištisiniu būdu)

Lietuvos Respublikos 2001 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių projektų rengimo plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000-03-06 nutarimu Nr. 256 "Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių projektų rengimo plano patvirtinimo", 10 punktas nurodo, kad asignavimų valdytojai iki 2000 m. birželio 20 d. Finansų ministerijai ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijai turėjo pateikti 2001 metų *strateginius veiklos planus ir informaciją apie vykdomas programas. Programos turėjo būti orientuotos į veiklos rezultatus, išreikštus konkrečiais dydžiais (vertinimo kriterijais).*

Pagal Finansų ministro ir Valdymo reformų ir savivaldybių reikalų ministro 2000-05-03 įsakymu Nr. 112/50 patvirtintą Strateginio planavimo metodiką strateginis veiklos planas tai dokumentas, kuriame, atsižvelgiant į aplinkos analizę, apibrėžiama institucijos misija, tikslai ir programos.

Strateginio planavimo metodikos 2.1 punktas nurodo, kad programa tai dokumentas, kuriame yra nustatyti tikslai, uždaviniai, vertinimo kriterijai ir priemonės programai įgyvendinti bei laukiamas jos poveikis visuomenei ir kad programa yra rengiama atlikus aplinkos įvertinimą, suformulavus misiją, nustatčius strateginius tikslus ir parengus strateginį planą.

Audito metu nustatyta, kad Susisiekimo ministerijos strateginio planavimo ir finansų departamentas, pagal Susisiekimo ministerijos strateginio planavimo ir finansų departamento nuostatus atsakingas už ministerijai kaip asignavimų valdytojui priskirtų biudžeto finansuojamų programų vykdymą, nesivadovavo Lietuvos Respublikos 2001 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių projektų rengimo plano ir Strateginio planavimo metodikos nurodymais ir strateginius veiklos planus paruošė nepilnai, t.y. *iš penkių strateginio planavimo etapų (planavimo, programų rengimo, biudžeto paraiškų formavimo, monitoringo ir*

programų rezultatų vertinimo) vykdė tik planavimo (1a forma ir 1b forma) ir biudžeto paraiškų formavimo (1 forma, 2 forma, 3 forma ir 4 forma) etapus (4 priedas).

Svarbiausio strateginio planavimo etapo - institucijos programų rengimo, nuo kurio priklauso programų rezultatų ir atsiskaitymo už rezultatus vertinimas, Susisiekimo ministerija neatliko. Ministerija, kaip asignavimų valdytojas, atskiru dokumentu nenustatė asignuojamų programų tikslų, uždavinių, jų atlikimo priemonių ir vertinimo kriterijų.

Strateginio planavimo metodikos 2.2 punktas nurodo, kad pagal veiklos koordinavimo principą asignavimo valdytojai turi paskirti kiekvienos programos įgyvendinimo priemonės atsakingus vykdytojus, nurodyti jų funkcijas bei atsiskaitymo už priemonių vykdymą tvarką. Susisiekimo ministerija nesivadovavo šiuo nurodymu ir 2001 metais vykdomoms programoms neturėjo patvirtintų atsakingų vykdytojų ir nustatytos atsiskaitymų tvarkos. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-04-05 nutarimu Nr. 379 patvirtintos Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimų valdytojų programų vykdymo vertinimo tvarkos 5 punktas nurodo, kad už tai, kad būtų parengtos kontrolės priemonės nustatytiems tikslams ir uždaviniams įgyvendinti atsako ministerijų vadovai.

Audito metu susisiekimo ministras 2002-04-19 įsakymu Nr. 3-156 ir ministerijos sekretorius 2002-04-19 potvarkiu Nr. 4-64 "Dėl biudžeto programų vykdymo ataskaitų" paskyrė biudžeto programų vykdymui atsakingus darbuotojus ir nustatė atsiskaitymų tvarką.

Kadangi Susisiekimo ministerija 2001 metams neparuošė pilno finansuojamų programų strateginio plano, t. y. atskiru dokumentu nenustatė asignuojamų programų tikslų, uždavinių, jų atlikimo priemonių ir vertinimo kriterijų, programų vertinimo efektyvumo, rezultatyvumo ir taupumo požūriais atlikti negalima.

Todėl toliau ataskaitoje analizuojamas biudžetinių lėšų panaudojimo teisėtumas ir atvaizdavimo apskaitoje teisingumas.

Išvada

Susisiekimo ministerija, nesilaikant Strateginio planavimo metodikos nurodymų, 2001 metais nevykdė strateginio planavimo programų rengimo bei monitoringo ir atsiskaitymų už rezultatus etapu, todėl asignuojamoms programoms nepatvirtinti tikslai, uždaviniai, priemonės ir vertinimo kriterijai.

Kadangi ministerija neparengė programų, nesuformavo veiklos planavimo ir priežiūros sistemos, nepaskyrė už programų vykdymą atsakingų asmenų, programų vykdymo vertinimo efektyvumo, rezultatyvumo ir taupumo požūriais atlikti negalima. Todėl toliau ataskaitoje analizuojamas biudžetinių lėšų panaudojimo teisėtumas ir atvaizdavimo apskaitoje teisingumas.

4. ASIGNAVIMŲ PROGRAMOMS PANAUDOJIMO AUDITAS

4.1. Programa "Nacionalinė transporto plėtra"

(atliko vyr.kontrolierė M.Malūnavičienė dokumentiniu metodu, ištisiniu būdu)

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-05-14 nutarimu Nr. 543 patvirtintos Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo tvarkos 5 punktas nurodo, kad asignavimų valdytojai, atsižvelgdami į Finansų ministerijos pateiktus maksimalius valstybės biudžeto asignavimus, rengia (tikslina) strateginius veiklos planus ir programas, sudaro biudžeto paraišką.

Susisiekimo ministerija 2001 metų sutrumpintame strateginiame veiklos plane nurodė sekančius Nacionalinės transporto plėtros programos tikslus:

- modernizuoti, rekonstruoti transporto infrastruktūrą;
- plėtoti transporto infrastruktūrą, kuri atitiktų ūkio subjektų poreikius bei skatintų tranzitą;
- užtikrinti eismo saugą;
- mažinti neigiamą transporto poveikį aplinkai.

Sutrumpintame veiklos plane Susisiekimo ministerija išvardijo laukiamus Nacionalinės transporto plėtros programos vykdymo rezultatus:

- atstatytas greitis 58 km atkarpoje iki projektinių parametų (keleiviniams traukiniams iki 120 km/val., kroviniams traukiniams - 100 km/val.);
- nutiesta 11 km naujų kelių;
- rekonstruota (sustiprinta dangą) 73 km kelių;
- pastatyta sankryža ir įrengta pragina kelyje Kaunas - Klaipėda;
- rekonstruota kruizinių laivų terminalo krantinė iki 8,5 m gylio (733 m);
- rekonstruota iki 14 m gylio 5-6 krantinės (410 m);
- rekonstruota iki 12 m gylio 101-104 krantinės (440 m);
- išgilinta uosto akvatorija (1,5 mln.m³);
- rekonstruota 2 km uosto geležinkelio;
- rekonstruota Vaitkaus gatvė (300 m) ir statomas viadukas per geležinkelį Vilniuje.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2001-01-10 nutarimu Nr. 25 "Dėl 2001 metų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimų paskirstymo pagal tvirtinamas programas patvirtinimo" Nacionalinei transporto plėtros programai patvirtino 177 tūkst. Lt paprastųjų išlaidų finansavimą. Susisiekimo ministerija šiam finansavimui 2001-01-08 patvirtintoje išlaidų sąmatoje kvalifikacijos kėlimui numatė skirti 60 tūkst. Lt ir kitoms išlaidoms - 117 tūkst. Lt.

Susisiekimo ministerijos viceministras A.Mačiulis, sekretoriaus pavaduotojas V.Sadauskas, departamento direktoriaus pavaduotoja O.Barauskienė, skyriaus vedėjo pavaduotojas E.Kojelis ir vyriausiasis specialistas V.Narbutas 2001 m. sausio 10 d. pasitarime atsižvelgė į tai, kad iš Nacionalinės transporto plėtros programos reikia skirti:

- kvalifikacijos kėlimui - 60 tūkst. Lt;
 - 2000 metų išskolinimo padengimui - 14 tūkst. Lt (nebaigtas vykdyti darbas);
 - 3 - 4 tūkst. Lt "Eltos" paslaugoms apmokėti;
 - 4- 5 tūkst. Lt teisės aktų, reglamentuojančių transporto ir ryšių veiklą, sąvadų atnaujinimui;
 - 14 tūkst. Lt interneto svetainės sukūrimui;
 - 6 tūkst. Lt teisės aktų paieškos sistemos duomenų bazės teikiamai paslaugai apmokėti,
- ir pasiūlė už likusius 75 tūkst. Lt atlikti mokslinius tiriamuosius darbus.

Susisiekimo ministerija 2001-08-31 patikslintoje Nacionalinės transporto plėtros programos išlaidų sąmatoje kvalifikacijos kėlimui paliko 60 tūkst. Lt, o kitas išlaidas sumažino iki 87 tūkst. Lt.

Audito metu nustatyta, kad, vykdydama Nacionalinės transporto plėtros programą, ministerija lėšas faktiškai naudojo išlaidoms, visiškai nesusijusioms su šios programos vykdymu. Išanalizavus sąmatoje patvirtintų kvalifikacijos kėlimui skirtų asignavimų panaudojimą, nustatyta, kad ministerija 56 334,42 Lt panaudojo apmokėjimams už Susisiekimo ministerijos darbuotojų dalyvavimą strateginio planavimo, anglų kalbos, raštvedybos reikalavimų mokymuose, Civilinio kodekso praktinio taikymo ir nekilnojamo turto registrų seminaruose bei vidaus auditorių kursuose (5 priedas). Pažymėtina, kad Susisiekimo ministerijos išlaikymui patvirtintos programos "Transporto ir ryšių institucinio valdymo tobulinimas" 2001 metų išlaidų sąmatoje kvalifikacijos kėlimui lėšų ministerija nenumatė.

Dalį kvalifikacijos kėlimui skirtų lėšų ministerija panaudojo darbuotojų komandiruočių pinigų, dienpinigių ir kelionės išlaidų, vykstant į tarptautinius seminarus, apmokėjimui (5 priedas).

Nacionalinės transporto plėtros programos išlaidų sąmatoje numatytais "kitų išlaidų" lėšomis ministerija apmokėjo už Kauno technologijos ir Vilniaus Gedimino technikos universitetuose užsakytus 59 000 Lt vertės mokslinius darbus, UAB "Teisės informacija" parengtus 9 275,14 Lt vertės leidinius ir duomenų bazių informacijos atnaujinimus (6 priedas).

Audito metu nustatyta, kad, nesant 2001 metų Nacionalinės transporto plėtros programos išlaidų sąmatoje numatyto nepaprastųjų lėšų finansavimo, iš paprastųjų lėšų apmokėtus mokslinius darbus ministerijos vyriausioji buhalterė G.Viduto užpajamavo ne ilgalaikio turto, bet trumpalaikio turto apskaitos registruose. Šiuo atveju, vadovaujantis Lietuvos Respublikos Biudžeto sandaros įstatymo 6 straipsnio nuostatomis, asignavimų valdytojas turėjo teisę, informuodamas apie tai

Finansų ministeriją, keisti asignavimų pagal ekonominę klasifikaciją paskirtį, tačiau šia teise nepasinaudojo ir sąmatos nepakoregavo.

Likusias 16 828,10 (85 103,24 - 59 000,00 - 9 275,14) Lt Nacionalinės transporto plėtros programos vykdymui skirtas asignavimų lėšas ministerija panaudojo apmokėdama už Susisiekimo ministerijos internetinės svetainės sukūrimą ir virtualaus serverio palaikymą bei informacijos iš Lietuvos telegramų agentūros "Elta" gavimą (6 priedas).

Audito metu nustatyta, kad Susisiekimo ministerija iš programai "Nacionalinė transporto plėtra" skirtų 85,1 tūkst. Lt asignavimų, ministerijos duomenimis 82,9 tūkst. Lt panaudojo ilgalaikio nematerialaus turto įsigijimui (7 priedas).

Tuo būdu Susisiekimo ministerija, vykdydama programą "Nacionalinė transporto plėtra", 82,9 tūkst. Lt paprastųjų išlaidų panaudojo nesivadovaudama:

1) Biudžeto sandaros įstatymo 6 straipsnio suteikta teise, apie tai informavus Finansų ministeriją, keisti biudžeto asignavimų pagal ekonominę klasifikaciją paskirtį;

2) Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-05-14 nutarimo Nr. 543 "Dėl Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo tvarkos patvirtinimo" 59 punkto reikalavimu, pagal kurį asignavimai iš biudžeto išduodami dengti tik toms išlaidoms, kurios numatytos valstybės biudžeto nurodytose programose ir pagal biudžetinės įstaigos patvirtintas sąmatas. Ilgalaikio turto įsigijimui išlaidų sąmatoje Susisiekimo ministerija lėšų nenumatė.

Nors faktiškai Nacionalinės transporto plėtros programos vykdymui skirtą 147 tūkst. Lt finansavimą Susisiekimo ministerija panaudojo pačios institucijos išlaikymo išlaidoms, tačiau 2002-03-01 raštu Nr. 2-15-851 Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijai pateikė apibendrintą programų vykdymo 2001 metais medžiagą, kurioje pagal Nacionalinei transporto plėtros programai skirtą finansavimą nurodė šiuos atliktus darbus:

- pastatyta naujų kelių - 11 km;
- rekonstruota kelių - 74 km;
- pastatyta sankryža kelyje Kaunas - Klaipėda - 1 vnt.;
- išasfaltuoti valstybinės reikšmės keliai, jungiantys kaimus, gyvenvietes su administraciniais centrais - 4 km;
- rekonstruota 0,7 km krantinių;
- rekonstruota uosto geležinkelio - 4,5 km;
- suremontuota 33 km geležinkelio kelio;
- rekonstruoti viadukas per geležinkelį ir Vaitkaus g. Vilniuje.

Audito metu nustatyta, kad Nacionalinės transporto plėtros programos Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2002 m. sausio 1 d. apyskaitoje (forma Nr. 2) faktinės išlaidos paprastosioms

išlaidoms dėl 2000 metais susidariusio kreditorinio įsiskolinimo parodytos 3,7 tūkst. mažesnės už gautus asignavimus ir kasines išlaidas.

Išvada

Susisiekimo ministerija Nacionalinės transporto plėtros programos vykdymui skirtas 147 tūkst. Lt biudžeto lėšas panaudojo pačios ministerijos išlaikymo išlaidoms, o Lietuvos Respublikos Vyriausybei pateiktoje šios programos vykdymo ataskaitoje pateikė klaidingą informaciją apie atliktus darbus, kurie faktiškai buvo atlikti iš kitų institucijų (Kelių fondo, Phare ir paskolinių) lėšų.

Nors programos “Nacionalinė transporto plėtra” išlaidų sąmatoje ilgalaikio turto įsigijimui Susisiekimo ministerija lėšų nenumatė, tačiau 82,9 tūkst. Lt paprastųjų lėšų panaudojo ilgalaikio nematerialaus turto įsigijimui. Šiuo atveju Susisiekimo ministerija lėšas panaudojo nesivadovaudama:

1) Biudžeto sandaros įstatymo 6 straipsnio suteikta teise, apie tai informavus Finansų ministeriją, keisti biudžeto asignavimų pagal ekonominę klasifikaciją paskirtį;

2) Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-05-14 nutarimo Nr. 543 “Dėl Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo tvarkos patvirtinimo” 59 punkto reikalavimu, pagal kurį asignavimai iš biudžeto išduodami dengti tik toms išlaidoms, kurios numatytos valstybės biudžeto nurodytose programose ir pagal biudžetinės įstaigos patvirtintas sąmatas

4.2. Programa 1.7 “Skrydžių saugos užtikrinimas, incidentų civilinėje aviacijoje tyrimas ir prevencija”

(atliko kontrolierė D.Krištopavičienė dokumentiniu metodu, išisiniu būdu)

Užtikrinti skrydžių saugą, incidentų tyrimo organizavimą bei prevenciją ir tam tikslui turėti įgaliotą instituciją ir specialistus 2001 metais buvo pradėta vykdyti nauja programa “Skrydžių saugos užtikrinimas, incidentų civilinėje aviacijoje tyrimas ir prevencija”.

Programos vykdymui 2001 metais buvo skirta 60,0 tūkst. Lt (įvertinus visus 2001 metų išlaidų sąmatos koregavimus) paprastosioms išlaidoms, nepaprastųjų išlaidų nenumatyta.

Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2001-01-01 apyskaitoje nurodyta, kad šiai programai gauta 38,9 tūkst. Lt asignavimų ir šios lėšos pilnai panaudotos, tai yra faktinės ir kasinės išlaidos lygios gautiems asignavimams.

Audito metu nustatyta, kad pagrindinė biudžeto asignavimų dalis buvo skirta darbo užmokesčiui – 21,8 tūkst. Lt ir socialinio draudimo įmokoms – 6,7 tūkst. Lt, tai sudarė 73 proc. visų asignavimų. Iš kitoms prekėms skirtų lėšų buvo įsigyta vertybių už 8863,47 Lt, t.sk.

- trumpalaikio turto (buhalterinė sąskaita 070) už 7103,20 Lt,
- atsargų (buhalterinė sąskaita 060) už 1760,27 Lt.

Iki 2001-10-25 pagal LR Vyriausybės 1996-04-15 nutarimo Nr.456 “Dėl biudžetinių įstaigų materialinių vertybių nurašymo ir realizavimo tvarkos” 2 punktą, nuo 2001-10-25 pagal LR Vyriausybės 2001-10-19 nutarimo Nr.1250 “Dėl pripažinto nereikalingu arba netinkamu (negalimu) naudoti valstybės ir savivaldybių turto nurašymo, išardymo ir likvidavimo tvarkos patvirtinimo” 2.1 punktą ir pagal LR Finansų ministro 2001-03-16 įsakymu Nr.70 “Dėl biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkos patvirtinimo” patvirtintą Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkos II skyrių “Ilgalaikis turtas” biudžetinės įstaigos ilgalaikio materialaus turto sąskaitose turi apskaityti turtą, kuris daugelį kartų dalyvauja gamybos ar aptarnavimo procese ir nenusidėvi per vienus metus bei įsigijimo vertė ne mažesnė kaip 500 litų.

Audito metu nustatyta, kad Apskaitos skyriaus vedėja - vyriausioji buhalterė G.Viduto programos “Skrydžių saugos užtikrinimas, incidentų civilinėje aviacijoje tyrimas ir prevencija” vykdymui įsigytą turtą, kuris turėtų būti apskaitomas ilgalaikio turto sąskaitoje, apskaitė trumpalaikio turto sąskaitoje:

• Oro avarijų bei incidentų tyrimų vadovo identifikacinis ženklą	2299,82 Lt,
• Nortland striukę	1202,42 Lt,
• Medvilninį aviacijos kostiumą	553,42 Lt,
Iš viso	4055,66 Lt.

Ministerijos sekretorius Č.Norkus nustatė, kad spec. drabužių ir avalynės, reikalingų tiriant aviacijos avarijas ir incidentus, susidėvėjimo laikas – 3 metai.

Tokiu būdu Apskaitos skyriaus vedėja - vyriausioji buhalterė G.Viduto nesilaikė iki 2001-10-25 LR Vyriausybės 1996-04-15 nutarimo Nr.456 2 punkto, nuo 2001-10-25 LR Vyriausybės 2001-10-19 nutarimo Nr.1250 2.1 punkto ir LR Finansų ministro 2001-03-16 įsakymu Nr.70 patvirtintos Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkos II skyriaus reikalavimų, nes neteisingai apskaitė ilgalaikį turtą.

Patikrinimo metu Apskaitos skyriaus vedėja - vyriausioji buhalterė G.Viduto ištaisė klaidą – už 4055,66 Lt trumpalaikio turto sąskaitoje apskaitytą ilgalaikį turtą, perkėlė į ilgalaikio turto sąskaitą (1 priedas).

Be to programos “Skrydžių saugos užtikrinimas, incidentų civilinėje aviacijoje tyrimas ir prevencija” išlaidų sąmatoje 2001 metams nepaprastųjų išlaidų ilgalaikio turto įsigijimui nebuvo numatyta. Tokiu būdu Susisiekimo ministerija biudžeto lėšas panaudojo nesivadovaudama:

1) Biudžeto sandaros įstatymo 6 straipsniu suteikta teise keisti biudžeto asignavimų pagal ekonominę klasifikaciją paskirtį, apie tai informavus Finansų ministeriją,

2) LR Vyriausybės 2001-05-14 nutarimo Nr.543 “Dėl Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo tvarkos patvirtinimo” 59 punkto reikalavimu, pagal kurį asignavimai iš biudžeto išduodami dengti tik toms išlaidoms, kurios

numatytos valstybės biudžeto nurodytose programose ir pagal Biudžetinės įstaigos patvirtintas sąmatas.

Išvada

Apskaitos skyriaus vedėja - vyriausioji buhalterė G.Viduto nesilaikė iki 2001-10-25 LR Vyriausybės 1996-04-15 nutarimo Nr.456 2 punkto, nuo 2001-10-25 LR Vyriausybės 2001-10-19 nutarimo Nr.1250 2.1 punkto ir LR Finansų ministro 2001-03-16 įsakymu Nr.70 patvirtintos Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkos II skyriaus reikalavimų - neteisingai apskaitė ilgalaikį turtą už 4,1 tūkst. Lt. Patikrinimo metu šią klaidą ištaisė.

Susisiekimo ministerija nesivadovavo LR Biudžeto sandaros įstatymo 6 straipsniu ir LR Vyriausybės 2001-05-14 nutarimo Nr.543 “Dėl Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo tvarkos patvirtinimo” 59 punkto reikalavimais biudžeto lėšas – 4,1 tūkst. Lt programos “Skrydžių saugos užtikrinimas, incidentų civilinėje aviacijoje tyrimas ir prevencija” paprastųjų išlaidų panaudojo nepaprastosioms išlaidoms, nors sąmatoje 2001 metams nepaprastųjų išlaidų ilgalaikio turto įsigijimui nebuvo numatyta.

4.3. Programa 1.8 Transporto ir ryšių institucinio valdymo tobulinimas”

(atliko kontrolierė D.Krištopavičienė dokumentiniu metodu, atrankos būdu)

Programai “Transporto ir ryšių institucinio valdymo tobulinimas” skirtas finansavimas – tai institucijos, Susisiekimo ministerijos, išlaikymui skirtas finansavimas. 2001 metais Ministerijai buvo patvirtinta (įvertinus visus 2001 metų išlaidų sąmatos pakeitimus) 6519,0 tūkst. Lt finansavimas, t.sk. 250,0 tūkst. Lt nepaprastųjų išlaidų. Per 2001 metus Susisiekimo ministerija gavo šiai programai vykdyti 6308,2 Lt asignavimų, tiek pat jų ir panaudojo.

Kadangi ministerija neparengė programų, nesuformavo veiklos planavimo ir priežiūros sistemos, programos vykdymo vertinimo atlikti negalima.

Lėšų panaudojimas pagal atskirus išlaidų sąmatos vykdymo straipsnius (forma Nr.2) analizuojami ataskaitos 5 skyriuje.

4.4. Programa 1.10 “Vidaus vandens kelių priežiūra, eksploatavimas ir mechanizmų išlaikymas”

(atliko kontrolierė D.Krištopavičienė dokumentiniu metodu, išisiniu būdu)

Asignavimų valdytojas - Susisiekimo ministerija programos “Vidaus vandens kelių priežiūra, eksploatavimas ir mechanizmų išlaikymas” vykdymui nuo 2000 metų parinko įmonę VĮ “Vidaus vandens kelių direkcija” (toliau tekste – įmonė).

Pagrindinis įmonės veiklos uždavinys nurodytas įmonės įstatuose – Lietuvos Respublikos vidaus vandens kelių eksploatacija ir priežiūra. Vyriausybės strateginis prioritetas, nurodytas

strateginiame veiklos plane yra upių ir kitų vandens telkinių, įtrauktų į LR Valstybinės reikšmės ir LR vietinės reikšmės vidaus vandens kelių sąrašus, laivybinio stovio palaikymas, atitinka pagrindinį įmonės veiklos uždavinį.

Šios programos įgyvendinimui 2001 metams buvo numatyta skirti **7620,0 tūkst. Lt** (įvertinus 2001 metų išlaidų sąmatos koregavimus):

- **Paprastosioms išlaidoms 5583,0 tūkst. Lt**

t.sk. palūkanoms už banko kreditus apmokėti 866,0 tūkst. Lt

subsidijoms programą vykdančiai įmonei 4717,0 tūkst. Lt

- **Nepaprastosioms išlaidoms (paskolų dengimui) 2037,0 tūkst. Lt.**

Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo apyskaitoje 2001-12-31 (formoje Nr.2) VĮ “Vidaus vandens kelių direkcija” nurodė, kad gavo iš biudžeto 7620,0 tūkst. Lt asignavimus pagal anksčiau išvardintus straipsnius ir juos pilnai panaudojo, t.y. faktinės ir kasinės išlaidos atitinka gautus asignavimus.

Audito metu nustatyta, kad:

1) 2001 metais įmonė faktiškai sumokėjo 825291 Lt palūkanų. Pagal pateiktas paraiškas, suderintas su Susisiekimo ministerija, įmonė iš biudžeto gavo 866000 Lt ir nepanaudoto palūkanoms skirtų lėšų likučio 40709 (866000-825291) Lt į biudžetą negražino. Tokiu būdu įmonės vyriausioji finansininkė D.Ūsienė Formoje Nr.2 pateikė neteisingus duomenis, nes faktines palūkanų išlaidas padidino 40,7 (866,0 – 825,3) tūkst. Lt.

2) VĮ “Vidaus vandens kelių direkcija” pagrindinės veiklos darbų savikainą sudarė 3596933 Lt, veiklos sąnaudas – 928985 Lt, t.y. iš viso įmonė patyrė 4525918 Lt sąnaudų, kurios finansuojamos iš biudžeto lėšų. VĮ “Vidaus vandens kelių direkcija” vyriausioji finansininkė D.Ūsienė, atsiskaitydama Asignavimų valdytojui - Susisiekimo ministerijai už gautas iš biudžeto lėšas, formoje Nr.2 faktines išlaidas parodė 191,1 (4717,0 – 4525,9) tūkst. Lt didesnes.

Tokiu būdu įmonė neteisingai sudarė formą Nr.2, padidindama faktiškų išlaidų sumą 231,8 (40,7 + 191,1) tūkst. Lt, kurią vadovaudamiesi LR 1990-07-30 Biudžeto sandaros įstatymo Nr.I-430 32 straipsniu (LR 2000-07-11 įstatymo Nr.VIII-181 redakcija) ir Finansų ministerijos raštu Nr.03-09-0200307 “Dėl 2001 metų valstybės biudžeto išlaidų sąmatų įvykdymo metinės ir 2002 metų ketvirtinės suvestinės atskaitomybės sudarymo ir pateikimo” turėjo gražinti biudžetui, kaip nepanaudotus biudžeto asignavimus.

Asignavimų valdytojas, Susisiekimo ministerija, nesivadovavo LR Biudžeto sandaros įstatymo Nr.I-430 (LR 2000-07-11 įstatymo Nr.VIII-181 redakcija) 5 straipsniu, nes nepakankamai kontroliavo pavaldžios institucijos VĮ “Vidaus vandens kelių direkcija” finansinių ir statistinių ataskaitų sudarymą, neužtikrino įmonei paskirtų asignavimų naudojimo efektyvumo.

Susisiekimo ministerijoje koordinuoti programų įgyvendinimą, analizuoti įmonių finansinės veiklos bei operatyvinės ūkinės veiklos rodiklius įpareigotas finansų ir biudžeto skyrius, finansų ir biudžeto skyriaus viršininkas A.Žlibinas.

Patikrinimo metu VĮ "Vidaus vandens kelių direkcija" grąžino biudžetui nepanaudotą 2001 metų finansavimą - 231791 Lt:

- 2002-04-24 pavedimu Nr.235 – 40709 Lt nepanaudotas finansavimas palūkanų išmokoms,
- 2002-04-24 pavedimu Nr.239 – 191082 Lt nepanaudotas finansavimas subsidijoms (1.2 priedas).

Išvada

Susisiekimo ministerijos finansų ir biudžeto skyriaus viršininkas A.Žlibinas nesivadovavo LR 1990-07-30 Biudžeto sandaros įstatymo Nr.I-430 (LR 2000-07-11 įstatymo Nr.VIII-181 redakcija) 5 straipsniu, nes nepakankamai kontroliavo pavaldžios institucijos VĮ "Vidaus vandens kelių direkcija" finansinių ir statistinių ataskaitų sudarymą, neužtikrino įmonei paskirtų asignavimų naudojimo efektyvumo, ko pasekoje buvo negrąžinta į biudžetą nepanaudotas 2001 metų programos "Vidaus vandens kelių priežiūra, eksploatavimas ir mechanizmų išlaikymas" finansavimas - 231791 Lt.

Patikrinimo metu VĮ "Vidaus vandens kelių direkcija" grąžino biudžetui nepanaudotą 2001 metų finansavimą - 231791 Lt.

4.5. Programa 1.11 "Keleivių vežimas geležinkeliais lengvatinėmis sąlygomis"

(atliko vyr. Kontrolierė M.Malūnavičienė dokumentiniu metodu, ištisiniu būdu)

Lietuvos Respublikos Transporto lengvatų įstatymo Nr. VIII-1605 8 str. 1 d. nurodo, kad vežėjų negautos dėl važiavimo keleiviniu transportu lengvatų pajamos atlyginamos iš valstybės biudžeto pagal su jais sudarytas sutartis.

Tikrinimu nustatyta, kad Susisiekimo ministerija nesivadovavo minėto Transporto lengvatų įstatymo nurodymais ir su AB "Lietuvos geležinkeliai" 2001 metais sutarties nepasirašė (8 priedas).

Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2000-04-28 nutarimu Nr. 478 patvirtintos Keleivinio transporto vežėjų dėl transporto lengvatų negautų pajamų atlyginimo tvarkos (toliau tekste - Keleivinio transporto lengvatų atlyginimo tvarka) 7 punktu nurodė, kad specialios paskirties akcinė bendrovė "Lietuvos geležinkeliai" (šiuo metu AB "Lietuvos geležinkeliai"), pasibaigus ataskaitiniam kalendoriniam mėnesiui iki kito mėnesio 10 dienos pateikia Susisiekimo ministerijai ataskaitą apie parduotus su nuolaida važiavimo keleiviniais traukiniais bilietus, o Susisiekimo ministerija, įvertinusi gautas ataskaitas, nustatytą tvarka per 5 dienas paraiškas kartu su ataskaitomis pateikia Finansų ministerijai.

Finansų ministerija 1996-12-09 raštu Nr. 03-09/512 "Dėl įstaigų ir organizacijų finansavimo 1997 m." visoms ministerijoms papildomai pranešė, kad nuo 1997 m. sausio 1 d. paraiškas turi patikrinti ir vizuoti ministerijos darbuotojas, atsakingas už biudžeto išlaidų sąmatų sudarymą ir vykdymą.

Audito metu nustatyta, kad Susisiekimo ministerija 2001 metais nepatvirtino atsakingo darbuotojo AB "Lietuvos geležinkeliai" ataskaitų ir paraiškų patikrinimui ir vizavimui. Finansų ministerijai teikiamas AB "Lietuvos geležinkeliai" paraiškas, sutikrūnusi, kad reikalaujama lėšų suma neviršytų išlaidų sąmatoje patvirtintų asignavimų, pasirašydavo Susisiekimo ministerijos vyriausiosios buhalterės pavaduotoja J. Pakarnienė (9 priedas).

Audito metu nustatyta, kad AB "Lietuvos geležinkeliai" ataskaitas apie suteiktas lengvatas Susisiekimo ministerijai pateikdavo kalendoriniam mėnesiui pasibaigus, tačiau paraiškas biudžeto lėšų gavimui pateikdavo mėnesio pradžioje, t.y. anksčiau, negu lengvatos buvo suteiktos. Tokiu būdu Susisiekimo ministerija paraiškas Finansų ministerijai pateikdavo avansu, neįvertinusi faktiškai AB "Lietuvos geležinkeliai" dėl keleivių vežimui suteiktų lengvatų patirtų nuostolių (9 priedas).

Išanalizavus AB "Lietuvos geležinkeliai" Susisiekimo ministerijai pateiktas 2001 metų "Dėl parduotų su nuolaida važiavimo keleiviniais traukiniais bilietų" ataskaitas, nustatyta, kad AB "Lietuvos geležinkeliai" nagrinėjamu laikotarpiu faktiškai suteikė lengvatų už 4 850 323,71 Lt, tuo tarpu subsidijų iš valstybės biudžeto lengvatinių bilietų dengimui gavo 8 100 000 Lt, t.y. 3 249 676,29 Lt daugiau (10 priedas).

Kadangi akcinei bendrovei "Lietuvos geležinkeliai" 2001 metų išlaidų sąmatoje buvo numatyti per dideli asignavimai, sutinkamai su Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-05-14 nutarimu Nr. 543 patvirtintos Lietuvos Respublikos Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo tvarkos 62 punkto nurodymais, 3 249 676,29 Lt biudžeto asignavimai priskiriami netekusiems tikslinės paskirties asignavimams ir turi būti gražinti į valstybės biudžetą.

Nors AB "Lietuvos geležinkeliai" faktiškai suteikė lengvatų už 4 850 323,71 Lt, tačiau bendrovės generalinis direktorius J.Biržiškis ir vyriausiasis buhalteris S.Šimkūnas Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2002 m. sausio 1 d. apyskaitoje (forma Nr. 2) klaidingai nurodė, kad programos vykdymo kasinės ir faktinės išlaidos sudarė 8 100 000 Lt.

Kadangi AB "Lietuvos geležinkeliai" sudaryta apyskaita buvo pateikta asignavimų valdytojui - Susisiekimo ministerijai, ministerijos vyriausioji buhalterė G.Viduto neteisingai sudarė visų asignavimų Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2002 m. sausio 1 d. jungtinę apyskaitą (forma Nr. 2) ir pateikė ją Finansų ministerijai.

Audito metu AB "Lietuvos geležinkeliai" 2002-05-17 mokėjimo pavedimu Nr. 465 grąžino į valstybės biudžetą netekusius tikslinės paskirties 3 249 676,29 Lt (pavedime minusuota 2000 metais gautų asignavimų PVM - 157080 Lt) (11 priedas).

Išvada

Susisiekimo ministerija nesilaikė Lietuvos Respublikos Transporto lengvatų įstatymo Nr. VIII-1605 8 str. 1 d. nurodymų ir 2001 metais su AB "Lietuvos geležinkeliai" nesudarė transporto lengvatų atlyginimo iš valstybės biudžeto sutarties.

Susisiekimo ministerija nesilaikė Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000-04-28 nutarimu Nr. 478 patvirtintos Keleivinio transporto vežėjų dėl transporto lengvatų negautų pajamų atlyginimo tvarkos ir Finansų ministerijos 1996-12-09 rašto Nr. 03-09/512 "Dėl įstaigų ir organizacijų finansavimo 1997 m." nurodymų, nes 2001 metais:

- *nepatvirtino atsakingo darbuotojo AB "Lietuvos geležinkeliai" ataskaitų ir paraiškų patikrinimui ir vizavimui;*
- *iš AB "Lietuvos geležinkeliai" ataskaitas priimdavo kalendoriniam mėnesiui pasibaigus, o paraiškas Finansų ministerijai dėl suteiktų lengvatų kompensavimo pateikdavo kalendorinio mėnesio pradžioje, t.y. neįvertinus faktiškai AB "Lietuvos geležinkeliai" dėl keleivių vežimui suteiktų lengvatų patirtų nuostolių.*

Dėl Susisiekimo ministerijos darbuotojų aplaidumo pagal Finansų ministerijai pateiktas paraiškas AB "Lietuvos geležinkeliai" suteiktų lengvatų kompensavimui iš valstybės biudžeto gavo 8 100 000 Lt subsidijų, o lengvatų suteikė už 4 850 323,71 Lt, t.y. subsidijų iš valstybės biudžeto gavo 3 249 676,29 Lt daugiau. Sutinkamai su Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-05-14 nutarimu Nr. 543 patvirtintos Lietuvos Respublikos Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo tvarkos 62 punkto nurodymais 3 249 676,29 Lt biudžeto asignavimai priskirami netekusiems tikslinės paskirties ir turi būti grąžinti į valstybės biudžetą.

Audito metu 2002-05-17 AB "Lietuvos geležinkeliai" grąžino į valstybės biudžetą 3 249 676,29 Lt netekusius tikslinės paskirties asignavimus (minusavus 2000 metais gautų asignavimų PVM sumą - 157 080 Lt).

5. ATSKIRŲ ATSKAITOMYBĖS STRAIPSNIŲ AUDITAS

5.1. Piniginių lėšų apskaitos auditas

(atliko vyr.kontrolierė M.Malūnavičienė dokumentiniu metodu, išsisiniu būdu)

Nesilaikant Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkos 128 punkto nurodymų, kad biudžetinės įstaigos, turinčios ne biudžeto lėšų, jų apskaitą tvarko kitų lėšų sąskaitose ir tuo tikslu

banke atidaro atskirą sąskaitą, vyriausioji buhalterė G.Viduto ministerijos ne biudžeto lėšas iki 2001 m. gruodžio 5 d. laikė akcinėje bendrovėje "Lietuvos taupomasis bankas" esančioje ministerijos biudžetinėje sąskaitoje Nr. 179002000.

Be šios sąskaitos 2001 metais akcinėje bendrovėje "Lietuvos taupomasis bankas" Susisiekimo ministerija turėjo atidarytas šias sąskaitas: valiutinę Nr. 1745006099, privatizacijos Nr. 25002206, spec.lėšų Nr. 208002007, pavedimų Nr. 201002004, valstybės rezervo Nr. 216002002 ir mokėjimo kortelių Nr. 06042900.

Pagal Susisiekimo ministerijos sekretoriaus Č.Norkaus 2001-03-29 patvirtintą buhalterinių sąskaitų planą piniginių lėšų apskaitai ministerijoje naudojama keletas buhalterinių sąskaitų ir subsąskaitų.

Išvada

Susisiekimo ministerijos vyriausioji buhalterė G.Viduto:

- *nesilaikė Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkos 128 punkto nurodymų ir ne biudžeto lėšas laikė ministerijos biudžetinių lėšų sąskaitoje (a/s Nr. 179002000 AB "Lietuvos taupomasis bankas").*

5.2. Finansavimo apskaitos auditas

(atliko vyr. kontrolierė M.Malūnavičienė dokumentiniu metodu, ištisiniu būdu)

Biudžetinėse įstaigose iš valstybės ir kitų šaltinių gautų lėšų apskaitą reglamentuoja Lietuvos Respublikos finansų ministro 2001-03-16 įsakymu Nr. 70 patvirtinta Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarka. Tuo atveju, kai Finansų ministerija valstybės biudžeto asignavimus, skirtus įstaigų biudžetų išlaidų sąmatoms vykdyti, aplenkdamas ministerijas, perveda tiesiogiai programų vykdytojams, taikytina Finansų ministerijos 1996-12-09 rašte Nr. 03-09/512 nurodyta tvarka. Vadovaujantis šia tvarka, asignavimų valdytojai po paraiškų pateikimo Finansų ministerijai ir toliau turi atlikti pavaldžių įstaigų ir organizacijų administracinę kontrolę, o atsakingas ministerijos darbuotojas daryti įrašus apie iš Valstybės išdo programų vykdytojams pervestas sumas.

Nors Susisiekimo ministerijos vadovai 2001 metais nepaskyrė už programų vykdymą atsakingų asmenų, nesuformavo veiklos planavimo ir priežiūros sistemos, tačiau ministerijos vyriausioji buhalterė G.Viduto, vadovaujantis Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkos 264 punkto ir Finansų ministerijos rašte Nr. 03-09/512 nurodytos tvarkos nurodymų, privalėjo subsąskaitoje 230 "Finansavimas iš biudžeto" apskaityti visas Susisiekimo ministerijai, kaip asignavimų valdytojui skirtas ir programų vykdytojams tiesiogiai pervestas biudžetines lėšas.

Audito metu nustatyta, kad vyriausioji buhalterė G.Viduto tvarkė biudžetinių lėšų apskaitą tik pagal keturias pačios ministerijos vykdomas programas bendra 11 383,4 tūkst. Lt suma.

Nesilaikydama Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkos ir Finansų ministerijos rašte Nr. 03-09/512 nurodymų, pagal likusias penkias Susisiekimo ministerijos pavaldžių įstaigų ir įmonių vykdomas programas gautų 21 083 (32 466,4 - 11 383,4) tūkst. Lt biudžetinių lėšų apskaitos vyriausioji buhalterė G.Viduto nevedė (1 ir 2 priedai).

Susisiekimo ministerija ministerijos vykdomoms programoms iš valstybės biudžeto per 2001 metus faktiškai gavo 11 383 480,32 (11 582 160,49 - 198 680,17) Lt finansavimą. Į ministerijos biudžetinę sąskaitą arba tiesiogiai tiekėjams Finansų ministerija pervedė 11 582 160,49 Lt, Susisiekimo ministerija grąžino nepanaudotus 198 680,17 Lt: iš jų 2001 m. kovo mėn. – 100 000 Lt; 2001 m. gruodžio mėnesį - 67 406,13 Lt ir 2002 m. sausio mėnesį - 31 274,04 Lt (12 priedas).

Tikrinamuoju laikotarpiu Susisiekimo ministerija 230 subsąskaitos debete taip pat apskaitė 2001 metais Finansų ministerijai grąžintas ankstesniais metais nepanaudotas 2 969,06 (925,09 + 2 043,97) Lt finansavimo lėšas ir gautą 10 036,86 (887,76 + 7 455,60 + 1 693,50) Lt debitorinį įsiskolinimą (12 ir 13 priedai).

Nepanaudotas 925,09 Lt biudžetinio finansavimo likutis (pagal ministerijos vyriausiosios buhalterės G.Viduto pateiktą 2002-04-02 pažymą) buvo susidaręs prie Susisiekimo ministerijos prijungtos Ryšių ir informatikos ministerijos apskaitoje (14 priedas). Tikrinimu nustatyta, kad susidariusį kreditorinį įsiskolinimą AB "Comliet" Susisiekimo ministerijai grąžino 2001-01-24 mokėjimo pavedimu Nr. 76 (15 priedas), o Susisiekimo ministerija gautus pinigus Finansų ministerijai pervedė tik 2001-05-09 (13 priedas).

Ryšių ministerijos likvidaciniame balanse 925,09 Lt nepanaudotos ankstesnių metų biudžetinio finansavimo lėšos buvo apskaitytos balanso užbalansinėje sąskaitoje "materialinės vertybės, išsiųstos centralizuota tvarka" (14 priedas). Kadangi Susisiekimo ministerija ankstesniais laikotarpiais šiai sumai faktinių išlaidų nepatyrė, įvykusią ūkinę operaciją, sumažinant apskaitoje 2001 metų finansavimą (debetas 230 subsąsk.) ir faktines išlaidas (kreditas 200 subsąsk.), ministerijos vyriausioji buhalterė G.Viduto atvaizdavo neteisingai.

Išvada

Susisiekimo ministerijos vyriausioji buhalterė G.Viduto:

- *nesilaikė Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkos ir Finansų ministerijos 1996-12-09 rašto Nr. 03-09/512 nurodymų ir 230 buhalterinėje subsąskaitoje apskaitė ne visus Susisiekimo ministerijai kaip asignavimų valdytojui iš Valstybės išdo skirtus*

32 466,4 tūkst. Lt, o tik pačios ministerijos vykdomoms programoms skirtas 11 383,4 tūkst. Lt biudžetines lėšas, t.y. neapskaitė 21 083 tūkst. Lt biudžeto lėšų;

- *gražindama į valstybės biudžetą Ryšių ministerijos likvidaciniame balanse nepanaudotas ankstesnių metų finansavimo lėšas (925,09 Lt), dėl kurių ankstesniais laikotarpiais faktinių išlaidų nepatyrė, šią ūkinę operaciją ministerijos apskaitoje, sumažindama 2001 metų finansavimą ir faktines išlaidas, atvaizdavo neteisingai.*

5.3. Ilgalaikio turto apskaitos auditas

(atliko vyr.kontrolierė M.Malūnavičienė dokumentiniu metodu, ištisiniu būdu)

Susisiekimo ministerijos ilgalaikio turto vertė nagrinėjamo laikotarpio pradžioje, t.y. 2001-01-01, sudarė 8 211 828,27 Lt. Visas turtas analitinėje apskaitoje suskirstytas į 15 inventorinių grupių, iš kurių, dėl apskaitomų 3 sraigtasparnių MI-8T, didžiausia yra transporto inventarinė grupė -3 223,4 tūkst. Lt arba 39 proc.viso turto.

Per 2001 metus turto vertė iš viso padidėjo 3 026 718 Lt, tame skaičiuoje dėl atliktų sraigtasparnių remontų - 2 698 129 Lt (16 priedas). Sraigtasparnių remonto darbams ministerija panaudojo 698,2 tūkst. Lt Privatizavimo fondo lėšų ir 2 000 tūkst. Lt lėšų, gautų už parduotą sraigtasparnį.

Turto įsigijimui per 2001 metus Susisiekimo ministerija panaudojo 250,0 tūkst. Lt biudžeto lėšų, iš jų 61 tūkst. Lt - nematerialiajam turtui įsigyti. Už biudžeto lėšas ministerija iš UAB "Automotus" pirkė lengvąjį automobilį Toyota Avensis, kainuojantį 59 990 Lt, kompiuterius ir kompiuterinę įrangą bei ūkinį inventorių (17 priedas).

Ilgalaikio turto vertė nagrinėjamu laikotarpiu sumažėjo dėl 2 239 372 Lt vertės sraigtasparnio MI-8T pardavimo (16 priedas).

Audito metu nustatyta, kad, pažeidžiant Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkos 29 punkto reikalavimus, Susisiekimo ministerijos vyriausioji buhalterė G.Viduto ilgalaikio turto vertę apskaitoje parodė litais ir centais, tuo tarpu centai turėjo būti priskirti biudžetinės įstaigos išlaidoms.

• Sraigtasparnių remonto darbai

Sutinkamai su Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998-09-15 nutarimu Nr. 1116 sraigtasparnių remonto paslaugas atliko UAB "Helisota". Minėtu nutarimu darbams apmokėti skirtas 2 216 547 Lt Privatizavimo fondo lėšas Susisiekimo ministerija sutinkamai su 1999 m. spalio 8 d. sutartimi Nr. HV-06/99 pravedė 1999 m. gruodžio 14 d. Likusios sutartimi numatytos 2 104 507 Lt mokėjimo sumos dėl finansavimo lėšų trūkumo Susisiekimo ministerija akcinei bendrovei "Helisota" nepravedė.

Dėl 2001 m. gegužės mėnesį akcinei bendrovei "Helisota" parduoto sraigtasparnio ilgalaikio turto vertė nagrinėjamu laikotarpiu sumažėjo 2 239 372 Lt (įsigijimo verte 2 239 372 Lt,

nusidėvėjimas 239 372 Lt, likutinė vertė 2 000 000 Lt). Susisiekimo ministerija, atstovaujama viceministro K.Šavinio, ir AB "Helisota", atstovaujama generalinio direktoriaus J.Legenzovo, 2001-06-08 pasirašė pažymą Nr. 09-1596, pagal kurią Susisiekimo ministerija pagal aukščiau išvardintose PVM sąskaitose faktūrose atliktus darbus užskaitė akcinei bendrovei "Helisota" sraigtasparnio 2 000 000 Lt vertės pardavimo skolą. Po šios užskaitos AB "Helisota" 2002-01-01 duomenimis liko skolinga Susisiekimo ministerijai 1 518 418 (2 216 547 + 2 000 000 - 1 392 400 - 1 305 729) Lt (18 priedas).

Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2002-05-13 nutarimu Nr. 667 įpareigojo Krašto apsaugos ministeriją perimti iš Susisiekimo ministerijos patikėjimo teise valdomus du sraigtasparnius MI-8T ir akcinei bendrovei "Helisota".nepadengtą 281 629 Lt skolą.

- *Turto inventorizavimas*

Vadovaujantis Buhalterinės apskaitos įstatymu ir vykdant Susisiekimo ministerijos sekretoriaus 2002-01-04 potvarkį Nr. 2, Susisiekimo ministerijoje buvo atlikta ilgalaikio ir trumpalaikio turto, medžiagų, kuro, atsarginių dalių, skolų, pinigų ir kito turto inventorizacija.

Audito metu nustatyta, kad pažeidžiant Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999-06-03 nutarimu Nr. 719 patvirtintos Inventorizacijos tvarkos 28 punkto reikalavimus, Susisiekimo ministerijos komisija, vadovaujama ministerijos sekretoriaus pavaduotojo V.Sadausko, 2002-01-28 atliko transporto ataše Briuselyje trumpalaikio turto, prekių ir atsargų inventorizaciją, nedalyvaujant materialiai atsakingai R.Liutkevičienei.

Išvada

Susisiekimo ministerijos vyriausioji buhalterė G.Viduto nesilaikė Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkos 29 punkto nurodymų ir į apskaitą įtraukė ilgalaikį turtą, įvertintą litais ir centais. Centai turėjo būti priskirti biudžetinės įstaigos išlaidoms.

Susisiekimo ministerijos komisija, vadovaujama ministerijos sekretoriaus pavaduotojo V.Sadausko, pažeidė Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999-06-03 nutarimu Nr. 719 patvirtintos Inventorizacijos tvarkos 28 punkto reikalavimus, nes 2002-01-28 atliko transporto ataše Briuselyje trumpalaikio turto, prekių ir atsargų inventorizaciją, nedalyvaujant materialiai atsakingai R.Liutkevičienei.

5.4. Atsargų apskaitos auditas

(atliko kontrolierė D.Krištopavičienė dokumentiniu metodu, išsisiniu būdu)

Susisiekimo ministerijoje apskaita vedamas pagal Ministerijos sekretoriaus Č.Norkaus 2001-03-29 patvirtintą sąskaitų planą. Atsargų apskaitai skirta 06 sąskaitos subsąskaitos.

Audito metu nustatyta, kad didžiąją dalį atsargų Susisiekimo ministerijoje sudaro saugomas Valstybės rezervas, t.y.:

2001-01-01 – 810,9 tūkst. Lt, tai sudaro 88,1 proc. (810,9/920,1* 100) viso atsargų kiekio,

2002-01-01 – 756,2 tūkst. Lt, tai sudaro 91,4 proc. (756,2/826,6*100) viso atsargų kiekio.

Istaigos veikloje naudojamų atsargų judėjimas 2001 m. pateiktas 1 lentelėje (sudaryta pagal Atsargų ir trumpalaikio materialiojo turto judėjimo 2001 metais apyskaitoje (forma Nr.6) pateiktus duomenis).

1 lentelė. Atsargų judėjimas 2001 metais

Sąskaitos Nr.	Likutis metų pradžioje	Įsigyta	Nurašyta	Likutis metų pabaigoje	Per metus panaudota istaigos reikmėms	Atsargų likučio pasikeitimas lyginant metų pabaigą su metų pradžia	
						tūkst. Lt	proc.
063	92,7	72,4	114,0	51,1	109,8	-41,6	44,9
064		19,5	18,9	0,6	18,9	0,6	
068		0,8		0,8		0,8	
069	16,5	16,0	14,6	17,9	14,6	1,4	-8,5
Iš viso	109,2	108,7	147,5	70,4	143,3	-38,8	35,5

Iš 1 lentelės duomenų matome, kad biudžeto asignavimų dalis, išaldyta atsargose, sumažėjo 35,5 proc., išlaidos ūkinėms medžiagoms ir raštinės reikmenims per 2001 metus sumažėjo 44,9 proc.

Ūkinių medžiagų, kanceliarinių prekių, atsarginių dalių išdavimo ir nurašymo tvarka nustatyta Susisiekimo ministerijos 2001-03-29 raštu, kuri patvirtino ministerijos sekretorius Č.Norkus. Šioje tvarkoje pažymėta, kad Ministerijos buhalterinė apskaita tvarkoma vadovaujantis LR finansų ministro 2001-03-16 įsakymu Nr.70 patvirtinta Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarka.

Audito metu nustatyta:

1) Bendrojo skyriaus specialistė Inesa Tamoševičienė nesilaikė Ministerijos raštu ir pareigine instrukcija nustatytos ūkinių medžiagų, kanceliarinių prekių nurašymo tvarkos, ne visas ūkines medžiagas ir kanceliarines prekes, išduotas naudojimui, įtraukė į nurašymo aktą, todėl Apskaitos ir atskaitomybės skyriaus vedėja – vyriausioji finansininkė G.Viduto apskaitoje ir finansinėje atskaitomybėje neteisingai nurodė atsargų vertę.

2) Išduotus naudojimui įrankius, gamybinį inventorių Apskaitos ir atskaitomybės skyriaus vedėja – vyriausioji finansininkė G.Viduto ir toliau apskaitė atsargų sąskaitoje. Pagal LR 1998-05-12 Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymą Nr.VIII-729, trumpalaikis materialus turtas - tai turtas, kurį numatoma sunaudoti ar parduoti per vienerius metus

arba kurio įsigijimo vertė yra mažesnė už vertę, kurią ilgalaikiam materialiajam turtui nustatė Vyriausybė, todėl įrankius, gamybinį inventorių reikia apskaityti sąskaitoje Nr.070 "Trumpalaikis turtas", jų vertę įtraukti į faktines išlaidas, o iš apskaitos nurašyti tik turtui visiškai nusidėvėjus.

Iš viso pagal 1 ir 2 punktus išvardintų atsargų vertė 6726,02 Lt (1.3 priedas).

3) Bendrojo skyriaus specialistė Inesa Tamoševičienė nesilaikė Ministerijos raštu ir pareigine instrukcija nustatytos atsarginių dalių nurašymo tvarkos, į aktus neįtraukė atsarginių dalių, išduotų pakeisti nusidėvėjusias, už 17873,82 Lt. Todėl Apskaitos ir atskaitomybės skyriaus vedėja – vyriausioji finansininkė G.Viduto 17873,82 Lt vertės atsarginių dalių, kurios buvo atiduotos naudoti, nenurašė į automobilių išlaikymo išlaidas (1.4 priedas). Tai prieštarauja LR finansų ministro 2001-03-16 įsakymu Nr.70 patvirtintos Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkos III skyriaus reikalavimams.

Susisiekimo ministerijos finansinėje atskaitomybėje neteisingai nurodyta atsargų vertė:

1) išlaidų sąmatų vykdymo 2002-01-01 balanse atsargų eilutėje "medžiagos ir maisto produktai" ataskaitinio laikotarpio pabaigoje turėtų būti nurodyta atsargų vertė 24,6 tūkst. Lt (6,7 + 17,9) mažesnė ir lygi ne 826,6 tūkst. Lt, o 802,0 tūkst. Lt.

2) į ankstesnių laikotarpių faktines išlaidas (formose Nr.2) turėjo būti nurašyti 24,6 tūkst. Lt, t.sk. 2001 m. formoje Nr.2 faktinės išlaidos turėtų būti didesnės 11,9 tūkst. Lt (6726,02 + 355,12 + 164,67 + 594,30 + 664,01 + 1022,54 + 632,01 + 511,22 + 558,00 + 712,81).

3) formoje Nr.6 2002-01-01 nurodyta atsargų vertė turėtų būti 24,6 tūkst. Lt (6,7 + 17,9) mažesnė ir lygi ne 826,6 tūkst. Lt, o 802,0 tūkst. Lt.

Išvada

Bendrojo skyriaus specialistė Inesa Tamoševičienė nesilaikė Susisiekimo ministerijos raštu ir pareigine instrukcija nustatytos ūkinių medžiagų, kanceliarinių prekių, atsarginių dalių nurašymo tvarkos, ne visas ūkines medžiagas ir kanceliarines prekes, atsargines dalis, išduotas naudojimui, įtraukė į nurašymo aktą, todėl Apskaitos ir atskaitomybės skyriaus vedėja – vyriausioji buhalterė G.Viduto apskaitoje ir finansinėje atskaitomybėje neteisingai, nesilaikant LR finansų ministro 2001-03-16 įsakymu Nr.70 patvirtintos Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkos III skyriaus reikalavimų, nurodė atsargų vertę, ko pasekoje Susisiekimo ministerijos:

1) išlaidų sąmatų vykdymo 2002-01-01 balanse atsargų eilutėje "medžiagos ir maisto produktai" ataskaitinio laikotarpio pabaigoje turėtų būti nurodyta atsargų vertė 24,6 tūkst. Lt mažesnė ir lygi ne 826,6 tūkst. Lt, o 802,0 tūkst. Lt,

2) į ankstesnių laikotarpių faktines išlaidas (formose Nr.2) turėjo būti nurašyti 24,6 tūkst. Lt, t.sk. 2001 m. formoje Nr.2 faktinės išlaidos turėtų būti didesnės 11,9 tūkst. Lt,

3) formoje Nr.6 2002-01-01 nurodyta atsargų vertė turėtų būti 24,6 tūkst. Lt mažesnė ir lygi ne 826,6 tūkst. Lt, o 802,0 tūkst. Lt.

5.5. Trumpalaikio materialiojo turto apskaitos auditas

(atliko kontrolierė D.Krištopavičienė dokumentiniu metodu, išisiniu būdu)

Audito metu nustatyta, kad ministerijoje naujai įsigytas trumpalaikis turtas 2001 metais sudarė tik 10 proc. (140,5/1404,8:100) viso trumpalaikio turto, kuris audituojamųjų metų pabaigai sudarė 1404,8 tūkst. Lt. Net 90 proc. trumpalaikio turto sukaupta iš ankstesnių laikotarpių.

Audito metu nustatyta, kad buhalterinėje sąskaitoje Nr.070 “Trumpalaikis turtas” 2002-01-01 apskaityta:

- 1) Trumpalaikio materialaus turto už 236827,78 Lt,
- 2) Nematerialaus turto už 1167932,17 Lt.

Nematerialaus turto buvimo faktą patvirtina Susisiekimo ministerijos nematerialaus turto inventorizacijos aprašas – sutikrinimo žiniaraštis Nr.10, kuriuo inventorizavimo komisija, vadovaujama ministerijos sekretoriaus pavaduotojo V.Sadausko, nustatė, kad 2002-01-01 apskaitos duomenimis nematerialiojo turto vertė sudarė 1167932,17 Lt (1.5priedas).

Tokiu būdu Apskaitos ir atskaitomybės skyriaus vedėja – vyriausioji buhalterė G.Viduto nesilaikė LR finansų ministro 2001-03-16 įsakymu Nr.70 patvirtintos Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkos II skyriaus reikalavimų, neteisingai apskaitė nematerialųjį turtą ir Susisiekimo ministerijos finansinėje atskaitomybėje neteisingai nurodė trumpalaikio materialaus turto vertę:

1) išlaidų sąmatų vykdymo 2002-01-01 balanse eilutėje “trumpalaikis turtas” ataskaitinio laikotarpio pabaigoje turėtų būti nurodyta vertė 1167,9 tūkst. Lt mažesnė ir lygi ne 1408,2 tūkst. Lt, o 236,9 tūkst. Lt (1408,2 – 1167,9).

2) formoje Nr.6 2002-01-01 nurodyta trumpalaikio turto vertė turėtų būti ne 1408,2 tūkst. Lt, o 236,9 tūkst. Lt.

Išvada

Apskaitos ir atskaitomybės skyriaus vedėja – vyriausioji buhalterė G.Viduto nesilaikė LR finansų ministro 2001-03-16 įsakymu Nr.70 patvirtintos Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkos II skyriaus reikalavimų, neteisingai apskaitė nematerialųjį turtą už 1167932,17 Lt.

Susisiekimo ministerijos finansinėje atskaitomybėje neteisingai nurodyta trumpalaikio materialaus turto vertė:

1) išlaidų sąmatų vykdymo 2002-01-01 balanse eilutėje “trumpalaikis turtas” ataskaitinio laikotarpio pabaigoje turėtų būti nurodyta vertė 1167,9 tūkst. Lt mažesnė ir lygi ne 1408,2 tūkst. Lt, o 240,3 tūkst. Lt.

2) formoje Nr.6 2002-01-01 nurodyta trumpalaikio turto vertė turėtų būti ne 1408,2 tūkst. Lt, o 240,3 tūkst. Lt.

5.6. Darbo užmokesčio planavimo ir apskaitos auditas

5.6.1. Planavimo auditas

(atliko kontrolierė D.Krištopavičienė dokumentiniu metodu, išisiniu būdu)

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998-01-13 nutarimu Nr.34 "Dėl etatų skaičiaus ministerijose, Lietuvos Respublikos vyriausybės įstaigose ir kitose valstybės institucijose bei įstaigose" Susisiekimo ministerijai patvirtintas maksimalus leistinas etatų skaičius - 165. Pagal minėtą nutarimą į maksimalų leistiną etatų skaičių neįskaitomi Lietuvos Respublikos diplomatinėse atstovybėse ir konsulinėse įstaigose įsteigti etatai. Susisiekimo ministerijoje įsteigtas toks vienas etatas.

Susisiekimo ministerijoje 2001-01-01 galiojo Susisiekimo ministro R.Didžioko 2000-08-16 įsakymu Nr.221 patvirtintas administracijos etatų sąrašas – 165 etatai. Per 2001 metus etatų sąrašas buvo koreguotas 17 kartų (1.6 priedas).

Audito metu nustatyta, kad Susisiekimo ministerijos etatų sąrašė per metus nuolat buvo po 7 – 17 laisvų etatų:

- 2001-01-10 įsakymu Nr.8 patvirtintas bendras etatų skaičius 165, tuo metu buvo 14 laisvų etatų,
- metų pabaigoje 2001-12-10 įsakymu Nr.443 patvirtinti 156 etatai, tuo metu buvo 17 laisvų etatų.

Iš ministerijos pateiktų planinių darbo užmokesčio rodiklių paskaičiavimų (Valstybinės valdžios, valdymo ir teisėsaugos institucijų darbo užmokesčio apskaičiavimas C.1.01.1 lentelė) matome:

- pagal programą Incidentų civilinėje aviacijoje tyrimas ir prevencija suplanuotam mėnesiniam darbo užmokesčio fondui - 2,94 tūkst. Lt, paskaičiuota 2,96 tūkst. Lt arba 100,7 proc. priedų ir priemokų;
- pagal programą Transporto ir ryšių institucinio valdymo tobulinimas suplanuotam mėnesiniam darbo užmokesčio fondui - 3478,6 tūkst. Lt, paskaičiuota 421,3 tūkst. Lt arba 12,1 proc. priedų ir priemokų.

Iš 2 lentelės duomenų matome, kad Susisiekimo ministerijoje vidutinis 2001 metų etatų skaičius buvo 160 darbuotojų. Ministerijai patvirtino darbo užmokesčio lėšas, kur buvo numatyta (įvertinus visus ataskaitinio laikotarpio plano pakeitimus) 14 proc. $((23,438-20,563)/20,563*100)$ priedų, faktiškai darbuotojams 2001 m. buvo išmokėta 21 proc. $((24,927-20,611)/20,611*100)$ priedų.

Pateikti faktai rodo, kad Susisiekimo ministerijai patvirtintas bendras 165 etatų skaičius yra per didelis.

2 lentelė. Etatų ir darbo užmokesčio planai ir jų įvykdymas

Rodiklio pavadinimas	Patvirtinta					Faktiškai				
	etatų sąraše ataskaitinio laikotarpio vidutinis skaičius	darbo užmokesčio planas iš viso, tūkst. Lt	pareiginė alga, tūkst. Lt	vidutinis metinis darbo užmokestis, tūkst. Lt	vidutinė metinė pareiginė alga, tūkst. Lt	ataskaitinio laikotarpio vidutinis skaičius	darbo užmokesčio išlaidos iš viso, tūkst. Lt	pareiginė alga, tūkst. Lt	vidutinis metinis darbo užmokestis, tūkst. Lt	vidutinė metinė pareiginė alga, tūkst. Lt
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Iš viso etatų	160	3750	3290	23,438	20,563	150	3739	3091,7	24,927	20,611
t.sk.										
Vadovai ir specialistai	129	3420	3000	26,512	23,256	121	3432,6	2826,5	28,369	23,360
Kiti darbuotojai	31	330	290	10,645	9,355	29	306,4	265,2	10,566	9,145

Audito metu nustatyta, kad ministerijos darbuotojams 2001 metais išmokėta 39,2 tūkst. Lt pašalpų, kurias LR Vyriausybės 1991-11-29 nutarimo Nr.499 4.3.3 punktu galima mokėti iš sutaupyto darbo užmokesčio fondo lėšų.

Iš visų anksčiau išvardintų faktų darytina išvada, kad Susisiekimo ministerijoje galimybė išmokėti pašalpas ir gauti darbo užmokesčiui skirtų lėšų ekonomiją 11 tūkst. Lt (3750 – 3739) susidarė suplanavus per dideles darbo užmokesčiui lėšas.

Per audituojamus ataskaitinius metus padidintas ministro patarėjų skaičius – nuo vieno etato metų pradžioje iki keturių etatų spalio mėnesį ir metų pabaigoje. LR Vyriausybės 1991-11-29 nutarimo Nr. 499 “Dėl valstybinės valdžios, valstybės valdymo ir teisėsaugos organų vadovų bei kitų pareigūnų laikinosios bandomosios darbo apmokėjimo tvarkos” 2 priedėlio 4 punktas nurodo, kad ministerijų patarėjų etatai įsteigiami, jeigu ministerijoje nėra struktūrinio padalinio atitinkamiems klausimams. Iki 2001 metų spalio 26 dienos pareiginių nuostatų, pareigybių aprašymų ar kitaip suformuluotų darbo užduočių bei tikslų ministro patarėjams nebuvo, todėl negalima padaryti išvados, ar tikslingas ir efektyvus buvo patarėjų etatų įsteigimas. Susisiekimo ministrui Z.Balčyčiui 2001-10-26 įsakymu Nr.351 patvirtinus ministro patarėjų pareigybės aprašymus, nustatyta, kad Susisiekimo ministerijoje atliekami darbai dubliuojami, tas pačias veiklos sritis kuruoja, darbą koordinuoja:

- Ministro patarėjas,
- Viceministras,
- Departamentas.

Pavyzdžiui, Susisiekimo ministerijoje įkurtas Kelių ir kelių transporto departamentas, kurio veiklą 2001 metais kuravo viceministras. Tačiau 2001-10-26 Susisiekimo ministro Z.Balčyčio patvirtintame ministro patarėjo pareigybės aprašyme, nurodyta, kad kelių priežiūros klausimais užsiims ir ministro patarėjas.

Išvada

Susisiekimo ministerijai Vyriausybės patvirtintas bendras 165 etatų skaičius yra per didelis, nes 2001 metais nuolat buvo 7-17 laisvų etatų, kas sudarė prielaidą suplanuoti per didelį darbo užmokesčio fondą.

Susisiekimo ministerijoje atliekami darbai dubliuojami, veiklos sritims, kurioms įsteigti departamentai, tuo pačiu įsteigti ir Ministro patarėjų etatai, kas prieštarauja LR Vyriausybės 1991-11-29 nutarimo Nr. 499 “Dėl valstybinės valdžios, valstybės valdymo ir teisėsaugos organų vadovų bei kitų pareigūnų laikinosios bandomosios darbo apmokėjimo tvarkos” 2 priedėlio 4 punkto reikalavimams.

5.6.2. Apskaitos auditas

(atliko kontrolierė D.Krištopavičienė dokumentiniu metodu, išisiniu būdu)

Susisiekimo ministerija lėšas darbo užmokesčiui gavo pagal dvi programas:

- Transporto ir ryšių institucinio valdymo tobulinimas - 21,8 tūkst. Lt,
- Skrydžių saugos užtikrinimas, incidentų civilinėje aviacijoje tyrimas ir prevencija - 3717,2 tūkst. Lt.

Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo apyskaitoje 2001-12-31 (formoje Nr.2) ministerija nurodė, kad pagal programą “Transporto ir ryšių institucinio valdymo tobulinimas” darbo užmokesčio faktinės ir kasinės išlaidos 2001 metais buvo 3717,2 tūkst. Lt.

Audito metu nustatyta, kad darbo užmokesčio faktinės ir kasinės išlaidos sudarė 3719,9 tūkst. Lt (1.7 priedas), t.y. 2,7 tūkst. Lt daugiau negu nurodyta formoje Nr.2. Minėtas skirtumas susidarė, nes pagal 1996-06-03 negyvenamosios patalpos (pastato) panaudos sutartį Nr.1, kurią pasirašė Susisiekimo ministerija, atstovaujama ministerijos sekretoriaus Č.Norkaus, ir Transporto investicijų direkcija, atstovaujama direktoriaus A.Arūnos, Susisiekimo ministerija gauna pajamas už patalpų valymo paslaugas. Per 2001 metus ministerija gavo 2,7 tūkst. Lt šių pajamų.

Apskaitos ir atskaitomybės skyriaus vedėja – vyriausioji buhalterė G.Viduto nesivadovavo LR Finansų ministro 2001-03-16 įsakymu Nr.70 “Dėl biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkos patvirtinimo” XIII skyriuje “Pajamos” nurodyta pajamų už teikiamas paslaugas apskaitos tvarka, nes gautų pajamų už paslaugas –2,7 tūkst. Lt nepervedė į biudžetą, bet šia suma sumažino faktines ir kasines darbo užmokesčio išlaidas.

Išvada

Apskaitos ir atskaitomybės skyriaus vedėja – vyriausioji buhalterė G.Viduto nesivadovavo LR Finansų ministro 2001-03-16 įsakymu Nr.70 “Dėl biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkos patvirtinimo” XIII skyriuje “Pajamos” nurodyta pajamų už teikiamas paslaugas apskaitos

tvarka, gautų pajamų už paslaugas –2,7 tūkst. Lt nepervedė į biudžetą, bet šia suma sumažino faktines ir kasines darbo užmokesčio išlaidas.

5.7. Kitų išlaidų auditas

(atliko kontrolierė D.Krištopavičienė dokumentiniu metodu, atrankos būdu)

Atrankos būdu audituota 2001 metų kitos išlaidos pagal programą “Transporto ir ryšių institucinis valdymas”.

Susisiekimo ministerija 2001-02-13 pavedimu Nr.26 Lietuvos muzikų rėmimo fondui pervedė 1150 Lt jauniems muzikams, tapusiems tarptautinių konkursų laureatais, ir jų pedagogams pagerbti. Toks iš biudžeto skirtų lėšų naudojimas nepadedą įgyvendinti pagrindinio programos uždavinio – formuoti ir įgyvendinti bendrą valstybės transporto bei ryšių strategiją ir politiką, nustatyti bendrosios infrastruktūros plėtojimo pagrindines kryptis, koordinuoti visų rūšių transporto bei ryšių tinklų ir sistemų sąveiką, taip pat toks lėšų naudojimas:

1) apribotas LR 1993-06-03 Labdaros ir paramos įstatymo Nr.I-172 4 ir 5 straipsniais, kurie nurodo, kad paramos dalyku negali būti valstybės lėšos ir paramos negali teikti biudžetinės įstaigos,

2) nepriskiriama reprezentacinėms išlaidoms pagal LR Finansų ministro 1998-12-28 įsakymu Nr.303 patvirtintą Reprezentacinėms išlaidoms iš biudžeto skirtų lėšų naudojimo tvarkos 4.2 punktą,

3) prieštarauja LR 1995-12-05 LR Biudžetinių įstaigų įstatymo Nr.I-1113 8 straipsnio reikalavimui – biudžeto lėšas naudoti įstaigai išlaikyti ir sąmatose numatytoms priemonėms finansuoti.

Susisiekimo ministerija 2001-02-02 mokėjimo pavedimu Nr.20 pervedė Vilniaus krepšinio sąjungai 1000 Lt, kaip valstybinių įstaigų darbuotojų krepšinio varžybų dalyvio mokesį. Toks biudžeto lėšų panaudojimas prieštarauja LR 1995-12-05 LR Biudžetinių įstaigų įstatymo Nr.I-1113 8 straipsnio nuostatom.

Susisiekimo ministerija per 2001 m. panaudojo 2150 Lt lėšų išlaidoms, nesusijusioms su programos “Transporto ir ryšių institucinis valdymas” vykdymu:

- Lietuvos muzikų rėmimo fondui – 1150 Lt,
- Vilniaus krepšinio sąjunga – 1000 Lt.

Išvada

Susisiekimo ministerija per 2001 m. panaudojo 2150 Lt lėšų išlaidoms, nesusijusioms su programos “Transporto ir ryšių institucinis valdymas” vykdymu.

BENDRA AUDITO IŠVADA

1. Susisiekimo ministerija, nesilaikant Strateginio planavimo metodikos nurodymų, 2001 metais nevykdė strateginio planavimo programų rengimo bei monitoringo ir atsiskaitymų už rezultatus etapų, todėl asignuojamoms programoms nepatvirtinti tikslai, uždaviniai, priemonės ir vertinimo kriterijai. Kadangi ministerija neparengė programų, nesuformavo veiklos planavimo ir priežiūros sistemos, nepaskyrė už programų vykdymą atsakingų asmenų, programų vykdymo vertinimo efektyvumo, rezultatyvumo ir taupumo požiūriu atlikti nebuvo galima.

2. Susisiekimo ministerija Nacionalinės transporto plėtros programos vykdymui skirtas 147 tūkst. Lt biudžeto lėšas panaudojo pačios ministerijos išlaikymo išlaidoms, o Lietuvos Respublikos Vyriausybei pateiktoje šios programos vykdymo ataskaitoje pateikė klaidingą informaciją apie atliktus darbus, kurie faktiškai buvo atlikti iš kitų institucijų (Kelių fondo, Phare ir paskolinių) lėšų.

3. Susisiekimo ministerija nesivadovavo Biudžeto sandaros įstatymo 6 straipsniu ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-05-14 nutarimo Nr.543 "Dėl Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo tvarkos patvirtinimo" 59 punkto reikalavimais biudžeto lėšas – 82,9 tūkst. Lt programos "Nacionalinė transporto plėtra" ir 4,1 tūkst. Lt programos "Skrydžių saugos užtikrinimas, incidentų civilinėje aviacijoje tyrimas ir prevencija" iš viso 87,0 tūkst. Lt paprastųjų išlaidų panaudojo nepaprastosioms išlaidoms, nors sąmatoje 2001 metams nepaprastųjų išlaidų ilgalaikio turto įsigijimui nebuvo numatyta.

4. Susisiekimo ministerijos finansų ir biudžeto skyriaus viršininkas A.Žlibinas nesivadovavo Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1990-07-30 Biudžeto sandaros įstatymo Nr.I-430 (LR 2000-07-11 įstatymo Nr.VIII-181 redakcija) 5 straipsniu, nes nepakankamai kontroliavo pavaldžios institucijos VĮ "Vidaus vandens kelių direkcija" finansinių ir statistinių ataskaitų sudarymą, neužtikrino įmonei paskirtų asignavimų naudojimo efektyvumo, ko pasekoje buvo negražinta į biudžetą nepanaudotas 2001 metų programos "Vidaus vandens kelių priežiūra, eksploatavimas ir mechanizmų išlaikymas" finansavimas – 231 791 Lt.

Patikrinimo metu VĮ "Vidaus vandens kelių direkcija" gražino biudžetui nepanaudotą 2001 metų finansavimą – 231 791 Lt.

5. Susisiekimo ministerija nesilaikė Lietuvos Respublikos Transporto lengvatų įstatymo Nr. VIII-1605 8 str. 1 d. nurodymų ir 2001 metais su AB "Lietuvos geležinkeliai" nesudarė transporto lengvatų atlyginimo iš valstybės biudžeto sutarties.

Susisiekimo ministerija nesilaikė Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000-04-28 nutarimu Nr. 478 patvirtintos Keleivinio transporto vežėjų dėl transporto lengvatų negautų pajamų atlyginimo tvarkos ir Finansų ministerijos 1996-12-09 rašto Nr. 03-09/512 "Dėl įstaigų ir organizacijų finansavimo 1997 m." nurodymų, nes 2001 metais:

- nepatvirtino atsakingo darbuotojo AB "Lietuvos geležinkeliai" ataskaitų ir paraiškų patikrinimui ir vizavimui;
- iš AB "Lietuvos geležinkeliai" ataskaitas priimdavo kalendoriniam mėnesiui pasibaigus, o paraiškas Finansų ministerijai dėl suteiktų lengvatų kompensavimo pateikdavo kalendorinio mėnesio pradžioje, t.y. neįvertinus faktiškai AB "Lietuvos geležinkeliai" dėl keleivių vežimui suteiktų lengvatų patirtų nuostolių.

Dėl Susisiekimo ministerijos darbuotojų aplaidumo pagal Finansų ministerijai pateiktas paraiškas AB "Lietuvos geležinkeliai" suteiktų lengvatų kompensavimui iš valstybės biudžeto gavo 8 100 000 Lt subsidijų, o lengvatų suteikė už 4 850 323,71 Lt., t.y. subsidijų iš valstybės biudžeto gavo 3 249 676,29 Lt daugiau. Sutinkamai su Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-05-14 nutarimu Nr. 543 patvirtintos Lietuvos Respublikos Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo tvarkos 62 punkto nurodymais 3 249 676,29 Lt biudžeto asignavimai priskirami netekusiems tikslinės paskirties ir turi būti grąžinti į valstybės biudžetą.

Audito metu 2002-05-17 AB "Lietuvos geležinkeliai" grąžino į valstybės biudžetą 3 249 676,29 Lt netekusius tikslinės paskirties asignavimus (pavedimo suma 3 092 596,29 Lt, nes pavedime minusuota 2000 metais gautų asignavimų PVM suma - 157 080 Lt).

6. Susisiekimo ministerija per 2001 m. panaudojo 2 150 Lt lėšų išlaidoms, nesusijusioms su programos "Transporto ir ryšių institucinis valdymas" vykdymu.

7. Susisiekimo ministerijos vadovybė, atsakinga už efektyvią ir naudingą vidaus kontrolės sistemą, neįvertino Vidaus audito tarnybos įspėjimo, kad biudžeto lėšų panaudojimo ministerijoje kontrolės rizika didelė ir nesiėmė konkrečių priemonių kontrolės procedūroms ir jų tikslams užtikrinti.

8. Susisiekimo ministerijos komisija, vadovaujama ministerijos sekretoriaus pavaduotojo V.Sadausko, pažeidė Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999-06-03 nutarimu Nr. 719 patvirtintos Inventorizacijos tvarkos 28 punkto reikalavimus, nes 2002-01-28 atliko transporto ataše Briuselyje trumpalaikio turto, prekių ir atsargų inventorizaciją, nedalyvaujant materialiai atsakingai R.Liutkevičienei.

9. Susisiekimo ministerijos vyriausioji buhalterė G.Viduto nesilaikė Lietuvos Respublikos finansų ministro 2001-03-16 įsakymu Nr. 70 patvirtintos Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkos:

- 128 punkto nurodymų ir ne biudžeto lėšas laikė ministerijos biudžetinių lėšų sąskaitoje (a/s Nr. 179002000 AB "Lietuvos taupomasis bankas");
- visas lėšas, laikomas atidarytose banko sąskaitose, apskaitė vienoje buhalterinėje sąskaitoje (iki 2001-04-01 sąskaitoje Nr. 090, nuo 2001-04-01 - sąskaitoje Nr. 100).

10. *Susisiekimo ministerijos vyriausioji buhalterė G.Viduto nesilaikė Lietuvos Respublikos finansų ministro 2001-03-16 įsakymu Nr. 70 patvirtintos Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkos ir Finansų ministerijos 1996-12-09 rašto Nr. 03-09/512 nurodymų ir 230 buhalterinėje subsąskaitoje apskaitė ne visus Susisiekimo ministerijai kaip asignavimų valdytojui iš Valstybės išdo skirtus 32 466,4 tūkst. Lt, o tik pačios ministerijos vykdomoms programoms skirtas 11 383,4 tūkst. Lt biudžetines lėšas, t.y. neapskaitė 21 083 tūkst. Lt biudžeto lėšų.*

11. *Susisiekimo ministerijos 2001 metų finansinė atskaitomybė sudaryta, nesilaikant Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkos ir Finansų ministerijos 1996-12-09 rašte Nr. 03-09/512 nurodytos tvarkos reikalavimų, nes neteisingai apskaityta:*

- *Ilgalaikis materialus - 4,1 tūkst Lt ir nematerialus turtas – 1 167,9 tūkst. Lt (forma Nr. 1, forma Nr. 5);*
- *Trumpalaikis turtas –1 167,9 tūkst. Lt (forma Nr. 1, forma Nr. 6);*
- *Atsargos - 24,6 tūkst. Lt (forma Nr. 1, forma Nr. 2, forma Nr. 6);*
- *Gautas biudžetas finansavimas – 21 083 tūkst. Lt (Susisiekimo ministerijos Didžioji knyga);*
- *Kasinės ir faktinės darbo užmokesčio - 2,7 tūkst. Lt, kitų prekių - 11,9 tūkst. Lt, palūkanų - 40,7 tūkst. Lt ir subsidijų įmonėms - iš viso 3440,8 tūkst. Lt išlaidos (forma Nr. 2).*

12. *Susisiekimo ministerijoje buhalterinė apskaita, išskyrus darbo užmokesčio apskaitą (memorialinis orderis Nr. 5), ne kompiuterizuota, t.y. tvarkoma rankiniu būdu, todėl yra rizika, kad ūkinės operacijos apskaitoje atvaizduojamos savalaikiai ir teisingai.*

Finansinio audito 6-ojo departamento
Direktorė

A.Davidavičienė

Finansinio audito 6-ojo departamento
vyr.kontrolierė

M.Malūnavičienė

Finansinio audito 6-ojo departamento
kontrolierė

D.Krištopavičienė

Su ataskaita susipažino:

Susisiekimo ministerijos:

Valstybės sekretorius

A.Mačiulis

Apskaitos ir atskaitomybės skyriaus vedėja-
vyriausioji buhalterė

G.Viduto